

Helyi tanterv

Német nyelv 4. osztály

Készült:

A Vörösmarty Mihály Református Általános Iskola részére
az Oktatási Hivatal és a Klett Kiadó helyi tanterv-javaslati, valamint
a Világ-Nyelv Program Ajánlása alapján, 2020-ban.

Csillag Dávidné
szaktanár

Tartalom

1. Bevezető.....	3
1.1. Törvényi háttér	4
2. A német nyelv tantárgy általános céljai és feladatai	5
2.1. Kapcsolódás a kompetenciákhoz.....	6
2.1.1. A tanulás kompetenciái:	6
2.1.2. A kommunikációs kompetenciák:	7
2.1.3. A digitális kompetenciák:.....	7
2.1.4. A matematikai, gondolkodási kompetenciák:	7
2.1.5. A személyes és társas kompetenciák:.....	7
2.1.6. A kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái:.....	7
2.1.7. A munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák:.....	7
3. A német nyelv tantárgy óraszámai	8
4. A helyi tanterv tartalma.....	9
4.1. Helyi tanterv óraszámai témakörökre bontva.....	9
4.1.1. Témakörök részletes tanulási eredményei.....	11
4.1.1.1. Themen und Situationen im persönlichen Bereich und im Bereich der unmittelbaren Umgebung und Umwelt	11
4.1.1.2. Themen und Situationen im Bereich des Klassenraumes.....	12
4.1.1.3. Fächerübergreifende Themen und Situationen.....	14
4.1.1.4. Bezüge zur Zielsprache	14
4.1.1.5. Bezüge zu interkulturellen und landeskundlichen Themen.....	15
4.1.1.6. Spielerisches Lernen.....	15
4.1.1.7. Unterhaltung.....	15
4.1.1.8. Wissenserwerb, Wissensvermittlung.....	16
4.1.1.9. Frei verwendete Stunden	16
4.2. Kommunikációs szándékok (4. osztály végére).....	16
4.3. Német nyelvi elemek, struktúrák a 4. évfolyam végére	17
4.4. Tevékenységformák (4. osztály)	19
5. Értékelés.....	20
5.1. Ellenőrzés, értékelés a 4. osztályban	20
6. A fejlesztés célja és a továbbhaladás feltételei 4. osztályban	21
6.1. A fejlesztés céljai - 4. osztályban	21
6.1.1. Hallott szöveg értése.....	22
6.1.2. Szóbeli interakció	23
6.1.3. Összefüggő beszéd	23

6.1.4.	Olvasott szöveg értése	24
6.1.5.	Íráskészség.....	24
6.2.	A továbbhaladás feltételei - 4. osztály.....	25
6.3.	Minimum követelmény a 4. osztály végére.....	26
7.	Források:	28

1. Bevezető

Az új Nemzeti alaptanterv (Nat 2020) értelmében az első idegennyelv oktatása továbbra is legkésőbb az általános iskola 4. évfolyamán kezdődik, de az első idegennyelv oktatása korábbi évfolyamokon is megkezdhető, ha az iskola pedagógiai programja erre lehetőséget ad.

A Nat 2020 és a Kerttanterv az 1-3. évfolyam számára idegennyelvből nem határoz meg külön fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat. Ezért ennél a korcsoportnál a 2004-ben a Világ-Nyelv program keretében elkészült Ajánlás a mérvadó (Idegennyelvi program az 1-3. évfolyam számára. Ajánlás a 6-9 éves korosztály idegennyelv-tanításához). Helyi tantervünk ennek a figyelembevételével készült.

Az idegennyelvek tanítása eltér a többi tantárgyétól abból a szempontból, hogy nem a tartalmi ismeretek átadásán van a hangsúly, hanem azoknak a készségeknek a kialakításán és állandó fejlesztésén, melyek segítségével a tanuló saját gondolatait és elképzeléseit idegennyelven is ki tudja fejezni.

A korszerű idegennyelv-tanítás elsődleges célja a nyelvtanuló nyelvi cselekvőképességének fejlesztése. A diáknak képessé kell válnia arra, hogy egyéni kommunikációs céljait elérje és nyelvtudását valódi nyelvi helyzetekben, ismeretszerzésre, és ezek átadására, szórakozásra, személyes- és szakmai céljainak megvalósítására valódi vagy digitális térben alkalmazni tudja. Az idegennyelv-tanítás tevékenység- és tanulóközpontú, vagyis a tanuló számára olyan életkorának, illetve érdeklődésének megfelelő szituációkat teremt, amelyekben személyisége fejlődik, és a nyelvet eszközként hatékonyan használja. Mindehhez elengedhetetlen a kommunikatív kompetencia tágabb összefüggésben értelmezett megközelítése, azaz a nyelvi elemek (a jel- és szabályrendszerek) valamint a szociolingvisztikai komponensek együttes fejlesztése.

Kiemelten fontos az interdiszciplináris szemlélet, mely épít a más tantárgyak keretében szerzett ismeretekre, az idegen nyelven megszerzett tudás pedig gazdagítja más tantárgyak tanulását. Projektfeladatok, információgyűjtés a szaktantárgyhoz, internetes kutatómunka, mind-mind történhet idegennyelven is, felkészítve a tanulót a munka világában zajló információcserére. A hosszú távon is fenntartható nyelvi fejlődés érdekében elengedhetetlen a tanórán kívüli nyelvhasználati és nyelvtanulási tevékenységekre is építeni, és erre a tanulót a nyelvtanulási kedvét erősítik. Ezeknek a tevékenységeknek elsődleges célja az, hogy a tanuló szinte mindennap találkozzon az idegennyelvvvel lehetőleg olyan helyzetekben, melyek életkorának és érdeklődésének megfelelnek, a nyelvtanulást élővé és folytonossá teszik, és ezzel nyelvtanulási kedvét erősítik. Az iskolán kívüli nyelvhasználati lehetőségei nagyban segítik a nyelvi fejlődést az egyéni különbségek esetén is.

1.1. Törvényi háttér

A helyi tanterv elkészítésénél az alábbi törvényi szabályozók a mérvadók:

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 26.§
- a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 7.§
- a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet **(az 5/2020 (I.31.) Korm. rendelet módosításaival)**
- Idegen nyelvi program az 1–3. évfolyam számára (Ajánlás a 6–9 éves korosztály idegennyelv-tanításához).

2. A német nyelv tantárgy általános céljai és feladatai

Az élő idegennyelv tanulási terület, ezen belül pedig a német nyelv tantárgy céljai és tartalma összhangban állnak a Nat 2020 többi tanulási területének céljaival, tartalmával, és az Európa Tanács ajánlásaival. A nyelvtanulás folyamata a Nat 2020 bevezetőjében megfogalmazott kulcskompetenciákra épül. A korszerű idegennyelv-tanítás elsődleges célja a nyelvtanuló nyelvi cselekvőképességének fejlesztése. Az idegennyelv-tanítás tevékenység- és tanulóközpontú, vagyis a tanuló számára olyan életkorának, illetve érdeklődésének megfelelő szituációkat teremt, amelyekben személyisége fejlődik, és a nyelvet eszközként hatékonyan használja. Mindehhez elengedhetetlen a kommunikatív kompetencia tágabb összefüggésben értelmezett megközelítése, azaz a nyelvi elemek (a jel- és szabályrendszerek) valamint a szociolingvisztikai komponensek együttes fejlesztése. A fejlesztési feladatok minden nyelvelsajátítási szinten (A1, A2, B1, B2, C1, C2) a következő receptív és produktív készségek fejlesztését foglalják magukba: beszédértés, olvasásértés, beszédképesség, írás, nyelvi közvetítés.

Az általános iskola végére a Nat 2020 minden diák számára előírja legalább egy élő idegennyelvből az A2-es, azaz az európai alapszint elérését.

A nyelvtanuláson belül különbséget kell tennünk a kisgyermekkorai/korai, illetve a későbbi nyelvtanulás között. A korai nyelvfejlesztés egyik legalapvetőbb célja, hogy a tanuló életkorából ösztönösen adódó megismerési és tanulási vágyra alapozva pozitív attitűd alakuljon ki benne az idegennyelvek és a nyelvtanulás iránt. A nyelvhasználat örömeinek tudatosítása által a nyelvtanulási motiváció egyre nő, ezért a pedagógiai munkában fontos szerepet kap, hogy a tanulóban kialakuljon és erősödjön az a pozitív érzet, hogy képes idegen nyelven az alapvető kommunikációs igényeit kielégíteni.

Gyermekkorban a nyelvtanulás a természetes nyelvelsajátítás folyamataira épül. A tanuló az idegennyelv-tanulás során szervesen épít az anyanyelv elsajátítása során szerzett élményeire, tapasztalataira, s nem igényli a tudatos, rendszeres tanulást. Az elsődleges kommunikációs csatorna a hallás utáni értés és a beszéd, ezért a tanulók szövegértési és válaszadási készségének együttes fejlesztése kulcsfontosságú, ez alapozza meg a helyes kiejtés elsajátítását is. Ezen korai szakaszban kiemelt fontossága van a testbeszédnek is, mint a megértést és az eredményes kommunikációt elősegítő eszköznek. A tanuló tanórai beszédének természetes része még a magyar nyelvű kérdés és válasz is, amelyet visszajelzésként, megerősítésként használ a tanár következetes célnyelv- használatával párhuzamosan. Mindemellett fontos kiemelni, hogy a tanuló már az alsó tagozaton is megismerkedik alapvető nyelvtanulási stratégiákkal, melyek nagyban hozzájárulnak ahhoz, hogy a későbbiekben önálló, tudatos nyelvtanulóvá váljon.

A nyelvtanuláson a tanuló életkorának megfelelő, játékos és örömteli foglalkozásokon keresztül találkozik a célnyelvvel és a célnyelvi kultúrákkal, a legalapvetőbb kifejezéseket, kommunikációs fordulatokat élmény- és tevékenységközpontú feladatokon keresztül sajátítja el. A nyelvfejlesztés változatos munkaformák révén valósul meg, melyeknek alapját képezi a mozgással, dramatizálással összekapcsolt daltanulás, mondókázás, mesélés. Ebben az életkorban a gyermekbarát, vizuális elemekben gazdag tanulási környezet alapfeltétel a tanuló érdeklődésének felkeltéséhez. A tananyagban, a tanteremben a képek dominálnak, az új nyelvi elemek sokszor képekhez kötődnek. A tanulási folyamatban kiemelt szerepet

kapnak a korosztály érdeklődését meghatározó mesék, dalok, gyerektörténetek, melyek alkalmat nyújtanak az állandó és rendszeres ismétlésre, valamint állandó kapcsolat építésére az új és a már korábban megszerzett tudás között. A nyelvtanulás ebben a korai képzési szakaszban is kitekint egyéb tudásterületekre, hiszen a kisgyermek a világra még jobban egészségként tekint, nem egyes tantárgyakra bontva, és szívesen ismerkedik a különböző, különösen a művészeti alkotást és mozgást igénylő tudásterületek szókészletével célnyelven.

Az idegennyelvi órákon a gyerekek az ismeretlen nyelven hallottakat a világról kialakult ismereteik alapján értelmezik, ezért elengedhetetlen, hogy a tananyag általuk ismert tartalmakra épüljön. Ez egyrészt a konkrét helyzet kihasználásával, szemléltetéssel, másrészt már ismert tantárgyak anyagának integrálásával érhető el. Így válik az ismeretlen célnyelvi tanári beszéd érthetővé a diákok számára.

Az idegennyelvvél való korai ismerkedés középpontjában, ebben a szakaszban, a hallott szöveg értése és a szóbeli interakció együttes fejlesztése áll. A hallott szöveg értésének fejlődését az órai utasítások és a cselekvésre épülő játékos feladatok teljesítéséből követhetjük nyomon. A beszéd az egyszavas válaszoktól (igen, nem, név, szín, szám stb.), a memorizált, elemezetlen nagyobb egységek használatáig terjed (köszönés, mondóka, körjáték, dal). Természetes része a gyerekek órai beszédének a magyar nyelvű kérdés és válasz, melyet visszajelzéseként, megerősítésként használnak a tanár célnyelvhasználatával párhuzamosan.

A követelmények a természetes nyelvelsajátítás folyamatát tükrözve a szó és az egyszerű mondat szintjén mozognak. Az olvasás és írás bevezetésével célszerű várni, míg a gyerekekben felmerül erre az igény. A tanulók a kezdő szakasz végére elért nyelvi szintje KER szintben nem adható meg.

A kötelező nyelvtanulást megelőző fejlesztés területei megegyeznek a 4. évfolyam számára megfogalmazott fejlesztési területekkel, így a korai nyelvtanulás jó alapot ad a tantervi követelményeknek megfelelő nyelvoktatáshoz. A 4. évfolyamnál meghatározott továbbhaladási feltételek könnyebben teljesíthetők, akár túlhaladhatók, ha a kisiskolások alsó tagozatos éveik alatt két vagy három tanévet fordítanak idegennyelv-tanulásra. A kötelező nyelvoktatás előtt kezdődő nyelvtanulásnak azonban nem a követelmények előrehozott teljesítése a célja, hanem a készségfejlesztés és a témakörök koncentrikusan bővülő, egyre gazdagabb nyelvi megfogalmazást igénylő feldolgozása.

A készségfejlesztés során a tanulók megismerkednek az alapvető nyelvtanulási stratégiákkal, amelyek elengedhetetlenek ahhoz, hogy a későbbiekben önálló nyelvtanulóvá váljanak. A tanulási folyamat során a tanuló egész személyisége formálódik, így alapvető fontosságú, hogy a kisgyermekkorai idegennyelv-tanítást áthassa a holisztikus pedagógiai szemlélet.

2.1. Kapcsolódás a kompetenciákhoz

2.1.1. A tanulás kompetenciái:

Az idegennyelvek tanulása során fejlődik a tanuló memóriája, a korábban tanult elemek felidézését és rendszerezését igénylő tanulási teljesítménye. A tanuló megtanulja a hibákra történő visszajelzések elfogadását, a hibák kijavításának szükségességét, valamint képessé válik saját és társai fejlődésének értékelésére. A tanórán kívüli nyelvtanulási lehetőségek

felismerésével és kihasználásával is készül az egész életen át tartó tanulásra. Az önálló nyelvtanulásra való felkészülés a tanulási folyamat aktív résztvevőivé teszi.

2.1.2. A kommunikációs kompetenciák:

A nyelvórai tevékenységek képessé teszik a tanulót arra, hogy az élő idegennyelven árnyaltan fejezze ki, objektíven támassa alá, szemléltesse gondolatait, hallgassa meg társait, társaival közösen hozzon döntéseket, formáljon véleményt, információt és tudást osszon meg. Képekre, ábrákra, hanganyagokra, szövegekre idegennyelven utal, azokra vonatkozóan véleményt fogalmaz meg és állást foglal, s ezeket felhasználva, párban vagy csoportban, további kommunikációs feladatokat old meg. Nyelvtudását személyes és online nyelvi érintkezésben kapcsolatépítésre használja fel.

2.1.3. A digitális kompetenciák:

Az idegennyelvek tanulása során a tanuló úgy használja a digitális eszközöket, forrásokat és mobiltelefonos applikációkat, hogy a célnyelv jellemző kifejezéseit és pragmatikáját megfelelően alkalmazza, valamint saját fejlődését és tanulását támogassa. Ezzel lehetővé válik az idegen nyelvű szövegalkotás, szövegértés és nyelvi interakciók fejlesztése digitális felületeken és eszközök használatával.

2.1.4. A matematikai, gondolkodási kompetenciák:

Az idegennyelv tanulása során a tanulónak több szempontból fejlődik a gondolkodása, mely során egyre több nyelvi elemet képes felismerni, felidézni, az egymásra épülő elemeket logikusan elrendezni és alkalmazni. A feldolgozott témák hatására mérlegelő gondolkodása és problémamegoldó készsége, a nyelvek közötti kódváltást lehetővé tevő kognitív képességei is fejlődnek. Nyelvtudása növeli az információszerzési és tudásmegosztási lehetőségeit.

2.1.5. A személyes és társas kompetenciák:

Az idegennyelvek tanulása során a tanuló nyitottá válik más kultúrák, más szokások iránt, mely a mindennapi életben növelheti toleranciáját. A társas kompetenciák fejlődéséhez hozzájárulnak a nyelvórákon gyakran párban vagy csoportban végzett feladatok, valamint egyéb, kooperáción alapuló tanulási tevékenységek is, melyek során fejlődik együttműködési készsége, kitartása, cél- és feladattudata. A nyelvtudás növeli a tanulók önbizalmát, önbecsülését, valamint fejleszti más nemzetek tagjaihoz, kultúrájához és az idegen, ismeretlen világokhoz való viszonyát.

2.1.6. A kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái:

Az idegennyelv tanulása során a tanuló nyitottá válik a saját országa, nemzete és más népek történelmére, kultúrája közötti eltérésekre, elfogadja a különbségeket, magabiztosságát az anyanyelvi kötődés és az a mérlegelő, toleráns gondolkodásmód határozza meg, amely teret ad a kreatív, alkotó jellegű önkifejezésnek. A korszerű nyelvtanítás szükségszerűen magában foglalja a tanuló életkorának megfelelő alkotó tevékenységeket és az alkotással kapcsolatos tartalmakat.

2.1.7. A munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák:

A kompetencia fejlesztése valós nyelvi célok és helyzetek idegen nyelven történő leképezésével valósul meg. Egy nyelvi feladat megoldása közben a tanuló együttműködik, hagyományos és digitális forrásokat használ, kommunikál, problémát vitat meg, döntéseket hoz, ezekről beszámol.

3. A német nyelv tantárgy óraszámjai

Normál óraszám /hét

	4.	5.	6.	7.	8.
Alapóraszám	2	3	3	3	3
Éves óraszám 34 hétre	68	102	102	102	102

Emelt óraszám /hét

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Alapóraszám	-	-	-	2	3	3	3	3
Emelt szintű többletóra	-	1	2	2	2	2	2	2
Szabadon tervezett órakeret	2	2	1	1				
Szakkör			1					
Összesen	2	3	4	5	5	5	5	5

Emelt óraszám 34 hétre tervezve

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Alapóraszám	-	-	-	68	102	102	102	102
Emelt szintű többletóra	-	68	68	68	68	68	68	68
Szabadon tervezett órakeret	68	34	34	34				
Szakkör			34					
Összesen	68	102	102+ 34	170	170	170	170	170

A projekthetek az óraszámot + 6/10 órával megnövelik.

4. A helyi tanterv tartalma

Az új Kerettanterv a nyelvi fejlesztési területeket témakörök szerint csoportosítja. A témakörökhöz javasolt óraszámokat rendelt, melyek elsődleges célja a súlyozás elősegítése. Helyi tantervünkben azonban az egyes témakörökhöz tartozó óraszámok csak hozzávetőlegesek, mert egyrészt a haladás ütemét (új anyag, gyakorlás mennyisége, óraszám) mindig a mindenkori csoport adottságainak, készségeinek megfelelően kell differenciálni. Másrészt ugyanaz a tankönyvi lecke több témakört is lefed egyszerre.

4.1. Helyi tanterv óraszámjai témakörökre bontva

Óraszám: 68 óra /év (normál); 170 óra/év (tagozat)

2 óra/hét (normál); 4 óra/hét (tagozat)

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Óraszám normál/tagozat
Themen und Situationen im persönlichen Bereich und im Bereich der unmittelbaren Umgebung und Umwelt	20/51
Themen und Situationen im Bereich des Klassenraums	10/26
Fächerübergreifende Themen und Situationen	8/20
Bezüge zur Zielsprache	5/13
Bezüge zu interkulturellen und landeskundlichen Themen	6/15
Spielerisches Lernen	10/26
Unterhaltung	4/7
Wissenserwerb, Wissensvermittlung	3/8
Frei verwendet	2/4
Összes óraszám:	68/170

A projekthetek az óraszámot + 6/10 órával megnövelik.

Témakörök	Kapcsolódási pontok
Témalista:	
<p><i>Themen und Situationen im persönlichen Bereich und im Bereich der unmittelbaren Umgebung und Umwelt</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Begrüßung, Vorstellung • Familie • Mädchennamen/Jungennamen • Familiennamen • Personen • Schulsachen • Was macht...? 	<p>Ének-zene: üdvözlés, elköszönés dalban</p> <p>Magyar: ünnepek, hagyományok</p> <p>Környezetismeret: együttélés a családban</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Zahlen • Farben • Tiere • Essen und Trinken • Hobby 	
<p><i>Themen und Situationen im Bereich des Klassenraums</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Schulsachen • Personen • Zahlen 	<p>Ének-zene: zenehallgatás, dalos körjátékok</p> <p>Dráma-tánc: körjátékok, népi játékok, tánc</p>
<p><i>Fächerübergreifende Themen und Situationen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Zahlen • Farben • Eigenschaften • Zoo-Tiere 	<p>Környezetismeret: állatkerti állatok, tulajdonságok, természeti jelenségek</p> <p>Magyar: melléknevek</p> <p>Vizuális kultúra: színek</p>
<p><i>Bezüge zu interkulturellen und landeskundlichen Themen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Personen • Vorstellung • Advent • Nikolaus 	<p>Dráma-tánc: körjátékok, népi játékok, tánc</p> <p>Magyar: ünnepek, hagyományok</p>
<p><i>Spielerisches Lernen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wiederholungsspiel • Spiele • Lieder • Abzählreime 	<p>Vizuális kultúra: kreatív alkotás</p> <p>Ének-zene: zenehallgatás, dalos körjátékok</p> <p>Technika: hajtogatás</p>
<p><i>Unterhaltung</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wiederholungsspiel • Spiele • Lieder • Abzählreime 	
<p><i>Wissenserwerb, Wissensvermittlung</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Zoo-Tiere • Schulsachen 	<p>Környezetismeret: állatkerti állatok, iskola</p>

4.1.1. Témakörök részletes tanulási eredményei

4.1.1.1. Themen und Situationen im persönlichen Bereich und im Bereich der unmittelbaren Umgebung und Umwelt

Tervezett óraszám: 20/51 óra

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- közöl alapvető személyes információkat magáról, egyszerű nyelvi elemek segítségével;
- érzéseit egy-két szóval vagy begyakorolt állandósult nyelvi fordulatok segítségével kifejezi, főként rákérdezés alapján, nonverbális eszközökkel kísérve a célnyelvi megnyilatkozást;
- kiemeli az ismert nyelvi elemeket tartalmazó, rövid, egyszerű, a nyelvtanításhoz készült, illetve eredeti szöveg lényegét, fő mondanivalóját;
- felismeri és alkalmazza a legegyszerűbb, üdvözlésre és elköszönésre használt mindennapi nyelvi funkciókat az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű helyzetekben;
- felismeri és alkalmazza a legegyszerűbb, bemutatkozásra használt mindennapi nyelvi funkciókat az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű helyzetekben;
- felismeri és használja a legegyszerűbb, megszólításra használt mindennapi nyelvi funkciókat az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű helyzetekben;
- felismeri és használja a legegyszerűbb, a köszönet és az arra történő reagálás kifejezésére használt mindennapi nyelvi funkciókat az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű helyzetekben;
- felismeri és használja a legegyszerűbb, a tudás és nem tudás kifejezésére használt mindennapi nyelvi funkciókat az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű helyzetekben;
- az adott témartományban megért rövid, nagyon egyszerű célnyelvi szöveget;
- az adott témartományban létrehoz rövid, nagyon egyszerű célnyelvi szöveget, tanult és begyakorolt nyelvi eszközökkel;
- felismeri és használja a legegyszerűbb mindennapi nyelvi funkciókat életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű helyzetekben.

Fejlesztési feladatok és ismeretek:

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: enge Familienmitglieder, Freunde
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: das Zuhause
- A témakörre jellemző tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Einrichtung, altersbezogene Gegenstände
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Familienfeste
- A témakörre jellemző alapvető tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Mahlzeiten, Kleidungsstücke

- A témakörre jellemző alapvető fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: gesunde Lebensweise
- A témakörre jellemző alapvető fogalmakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: 2-3 főbb ünnephez (pl. Weihnachten, Ostern) kapcsolódó alapszintű kifejezés, állandósult szókapcsolat ismerete
- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Tiere, Pflanzen
- A témakörre jellemző alapvető helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: die Natur
- A témakörre jellemző alapvető tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Haustiere halten
- Személyes és közvetlen környezethez tartozó alapvető információk átadása egyszerű nyelvi elemekkel
- Alapvető érzések begyakorolt állandósult nyelvi fordulatok segítségével történő átadása
- Alapvető mindennapi nyelvi funkciók használata.

4.1.1.2. Themen und Situationen im Bereich des Klassenraumes

Tervezett óraszám: 10/26 óra

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- megismétli az élőszóban elhangzó egyszerű szavakat, kifejezéseket játékos, mozgást igénylő, kreatív nyelvtanulási tevékenységek során;
- lebetűzi a tanult szavakat társaival közösen játékos tevékenységek kapcsán, szükség esetén segítséggel;
- lemásol tanult szavakat játékos, alkotó nyelvtanulási tevékenységek során;
- megold játékos írásbeli feladatokat a szavak, szószerkezetek, rövid mondatok szintjén;
- részt vesz kooperatív munkaformában végzett kreatív tevékenységekben, projektmunkában szavak, szószerkezetek, rövid mondatok leírásával, esetleg képi kiegészítéssel;
- írásban megnevezi az ajánlott tématarományokban megjelölt, begyakorolt elemeket;
- támaszkodik az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő hangzó szövegre az órai alkotó jellegű nyelvi, mozgásos nyelvi és játékos nyelvi tevékenységek során;
- értelmezi azokat az idegen nyelven szóban elhangzó nyelvtanulási szituációkat, melyeket anyanyelvén már ismer;
- támaszkodik az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő írott szövegre az órai játékos alkotó, mozgásos vagy nyelvi fejlesztő tevékenységek során, kooperatív munkaformákban;
- rövid, néhány mondatból álló párbeszédet folytat, felkészülést követően;
- a tanórán a begyakorolt nyelvi elemeket tanári segítséggel a játék céljainak megfelelően alkalmazza;
- új szavak, kifejezések tanulásakor ráismer a már korábban tanult szavakra, kifejezésekre;

- új szavak, kifejezések tanulásakor felismeri, ha új elemmel találkozik és rákérdez, vagy megfelelő tanulási stratégiával törekszik a megértésre;
- a célok eléréséhez társaival rövid feladatokban együttműködik;
- egy feladat megoldásának sikerességét segítséggel értékelni tudja;
- felismeri és alkalmazza a legegyszerűbb, üdvözlésre és elköszönésre használt mindennapi nyelvi funkciókat az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű helyzetekben;
- felismeri és használja a legegyszerűbb, megszólításra használt mindennapi nyelvi funkciókat az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű helyzetekben;
- felismeri és használja a legegyszerűbb, a köszönet és az arra történő reagálás kifejezésére használt mindennapi nyelvi funkciókat az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű helyzetekben;
- felismeri és használja a legegyszerűbb, a tudás és nem tudás kifejezésére használt mindennapi nyelvi funkciókat az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű helyzetekben.
- részt vesz egyszerű szövegértést igénylő játékos nyelvórai tevékenységekben;
- részt vesz egyszerű szövegalkotást igénylő játékos nyelvórai tevékenységekben;
- a tanórán bekapcsolódik a már ismert játékos, interakciót igénylő nyelvi tevékenységekbe, abban társaival közösen vesz részt, a begyakorolt nyelvi elemeket tanári segítséggel a játék céljainak megfelelően alkalmazza.

Fejlesztési feladatok és ismeretek:

- A témakörre jellemző résztvevőkre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Mitschüler
- A témakörre jellemző helyszínekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: eigene Schule
- A témakörre jellemző alapvető tárgyakra vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Gegenstände zum Lernen
- A témakörre jellemző alapvető tevékenységekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Schreiben, Lesen, Zählen, Bewegung, schöpferische Tätigkeiten
- A témakörre jellemző eseményekre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Schulfächer, wichtigste Feste in der Schule
- Részvétel tanórai játékos nyelvi tevékenységekben
- Begyakorolt, alapvető elemek felhasználása a nyelvi célok elérésére
- Életkorának és nyelvi szintjének megfelelő írott és hangzó szöveg felhasználása a nyelvi tevékenységek során.

4.1.1.3. Fächerübergreifende Themen und Situationen

Tervezett óraszám: 8/20 óra

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- részt vesz kooperatív munkaformában végzett kreatív tevékenységekben, projektmunkában szavak, szószerkezetek, rövid mondatok leírásával, esetleg képi kiegészítéssel;
- támaszkodik az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő hangzó szövegre az órai alkotó jellegű nyelvi, mozgásos nyelvi és játékos nyelvi tevékenységek során;
- aktívan bekapcsolódik a közös meseolvasásba, a mese tartalmát követi;
- támaszkodik az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő írott szövegre az órai játékos alkotó, mozgásos vagy nyelvi fejlesztő tevékenységek során, kooperatív munkaformákban;
- összekapcsol a nyelvi tevékenységek során feldolgozott tartalmakat az anyanyelvén korábban megszerzett ismeretekkel;
- alkalmaz egyéb tanulásterületekre, különös tekintettel a művészeti és mozgásos tartalmakra jellemző tevékenységeket nyelvórán;
- felismer művészeti és mozgásos tevékenységekhez kapcsolódó alapvető célnyelvi kifejezéseket, utasításokat, eszközöket.

Fejlesztési feladatok, ismeretek:

- A témakörre jellemző alapvető tevékenységre vonatkozó szókincs ismerete célnyelven: Bewegung, schöpferische Tätigkeiten
- Alapvető szavak, szókapcsolatok felismerése célnyelven a témakörre jellemző, életkorának és érdeklődésének megfelelő, leginkább művészeti és mozgásos tudásterületek során megcélzott tartalmakból.

4.1.1.4. Bezüge zur Zielsprache

Tervezett óraszám: 5/13 óra

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- felismeri az anyanyelve és a célnyelv közötti legalapvetőbb kiejtésbeli különbségeket;
- felfigyel a célnyelvre jellemző hangok kiejtésére;
- felismeri az anyanyelvén, illetve a tanult idegen nyelven történő írásmód és betűkészlet közötti különbségeket;
- ismeri az adott nyelv ábécéjét;
- lebetűzi a nevét;
- felismeri az anyanyelv és az idegen nyelv hangkészletét;
- megkülönbözteti az anyanyelvi és a célnyelvi írott szövegben a betű- és jelkészlet közti különbségeket;
- új szavak, kifejezések tanulásakor felismeri, ha új elemmel találkozik és rákérdez, vagy megfelelő tanulási stratégiával törekszik a megértésre;
- megismerkedik a célnyelv főbb jellemzőivel;
- felismeri az idegen nyelvű írott, olvasott és hallott tartalmakat a tanórán kívül.

Fejlesztési feladatok, ismeretek:

- A német nyelv hangkészletének felismerése
- A német ábécé és jelkészlet ismerete

4.1.1.5. Bezüge zu interkulturellen und landeskundlichen Themen

Tervezett óraszám: 6/15 óra

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- megismeri a főbb, az adott célnyelvi kultúrákhoz tartozó országok nevét, földrajzi elhelyezkedését, főbb országismereti jellemzőit;
- ismeri a főbb célnyelvi kultúrához tartozó ünnepekhez kapcsolódó alapszintű kifejezéseket, állandósult szókapcsolatokat és szokásokat;
- megtapasztalja a közös célnyelvi olvasás élményét;
- találkozik a célnyelvi kultúra legfőbb ünnepeivel, hagyományaival;
- találkozik a célnyelvi kultúra legfőbb szokásaival.

Fejlesztési feladatok, ismeretek:

- A főbb, az adott célnyelvi kultúrához tartozó ünnepek ismerete
- A célnyelvi kultúrához tartozó főbb szokások ismerete.

4.1.1.6. Spielerisches Lernen

Tervezett óraszám: 10/26 óra

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- lebetűzi a tanult szavakat társaival közösen játékos tevékenységek kapcsán, szükség esetén segítséggel;
- lemásol tanult szavakat játékos, alkotó nyelvórai tevékenységek során;
- támaszkodik az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő hangzó szövegre az órai alkotó jellegű nyelvi, mozgásos nyelvi és játékos nyelvi tevékenységek során;
- támaszkodik az életkorának és nyelvi szintjének megfelelő írott szövegre az órai játékos alkotó, mozgásos vagy nyelvi fejlesztő tevékenységek során, kooperatív munkaformákban;
- a begyakorolt nyelvi elemeket, célnyelven megismert tartalmakat játékos tevékenységekben használja.

Fejlesztési feladatok és ismeretek:

- Részvétel tanórai, szóbeli interakciót igénylő német nyelvi tevékenységekben.

4.1.1.7. Unterhaltung

Tervezett óraszám: 4/7 óra

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- csendes olvasás keretében feldolgozva megért ismert szavakat tartalmazó, pár szóból vagy mondatból álló, akár illusztrációval támogatott szöveget;
- megérti a nyelvi szintjének megfelelő, akár vizuális eszközökkel is támogatott írott utasításokat és kérdéseket, és ezekre adekvát válaszreakciókat ad;
- beazonosítja a célzott információt az életkorának megfelelő szituációkhoz kapcsolódó rövid, egyszerű, a nyelvtanításhoz készült, illetve eredeti szövegben;

- felhasznál és létrehoz rövid, nagyon egyszerű célnyelvi szövegeket szabadidős tevékenységek során.

Fejlesztési feladatok és ismeretek:

- Életkornak és nyelvi szintnek megfelelő német nyelvű írott illetve hallott szövegek felhasználása szórakozás céljára.

4.1.1.8. Wissenserwerb, Wissensvermittlung

Tervezett óraszám: 3/8 óra

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- részt vesz kooperatív munkaformában végzett kreatív tevékenységekben, projektmunkában szavak, szószerkezetek, rövid mondatok leírásával, esetleg képi kiegészítéssel;
- törekszik arra, hogy a célnyelvet eszközként alkalmazza információszerzésre;
- célnyelven megoszt egyedül, vagy társaival együttműködésben megszerzett, alapvető információkat szóban, akár vizuális elemekkel támogatva;
- alapvető célzott információt megszerz a tanult témákban tudásának bővítésére.

Fejlesztési feladatok és ismeretek:

- Alapvető információ megosztása egyszerű, begyakorolt elemekkel német nyelven
- Alapvető, tanult témákhoz kötődő egyszerű, konkrét német nyelvű információ megszerzése.

4.1.1.9. Frei verwendete Stunden

Tervezett óraszám: 2/4

- Szabadon felhasználható órakeret.
- Felhasználásával a hiányosságok pótolhatók, a meglévő ismeretek mélyíthetők.
- Felhasználható gyakorlásra, számonkérésre szabadon.

4.2. Kommunikációs szándékok (4. osztály végére)

Társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs szándékok:

- köszönés, elköszönés,
- köszönet és arra reagálás,
- bemutatkozás, megszólítás
- érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás,
- bocsánatkérés és arra reagálás,
- gratuláció, jókívánságok és arra reagálás.

Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök:

- véleménykérés és arra reagálás
- valaki igazának az elismerése és el nem ismerése
- egyetértés, egyet nem értés,
- tetszés, nem tetszés.

Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs eszközök:

- dolgok, személyek megnevezése, leírása,

- információkérés, információadás,
- igenlő vagy nemleges válasz,
- tudás, nem tudás.

A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs eszközök:

- kérés,
- javaslat és arra reagálás,
- meghívás és arra reagálás,
- kínálás és arra reagálás.

Interakcióban jellemző kommunikációs eszközök:

- visszakérdezés,
- nem értés,
- betűzés kérése, betűzés.

4.3. Német nyelvi elemek, struktúrák a 4. évfolyam végére

(a zárójelben olvasható német nyelvű kifejezések példák):

- köszönési formák (üdvözlés és elköszönés) értelmezése és kifejezése (*Hallo! Guten Tag! Guten Morgen! Guten Abend! Tschüss! Auf Wiedersehen!*)
- köszönet kifejezése (*Danke schön. Danke.*)
- köszönetre történő reakció megfogalmazása (*Bitte.*)
- megszólítás kifejezése (*Entschuldigung, ...*)
- bemutatkozás megfogalmazása (*Ich bin Peter. Ich heiße Peter.*)
- személyre vonatkozó információkérés, információadás (*Wie alt bist du? Ich bin 10. Wo wohnst du? Ich wohne in...*)
- hogylét iránti érdeklődés (*Wie geht's dir?*)
- hogylét iránti érdeklődésre történő reakció kifejezése (*Danke gut. Sehr gut. Gut. Nicht so gut.*)
- bocsánatkérés értelmezése és annak kifejezése (*Entschuldigung.*)
- bocsánatkérésre történő reakció megfogalmazása (*Kein Problem.*)
- jókívánságok kifejezése (*Alles Gute zum Geburtstag. Alles Gute! Viel Spaß!*)
- főbb ünnepekhez kapcsolódó szófordulatok (*Frohe Weihnachten. Frohe Ostern.*)
- véleménykérés és arra reagálás (*Magst du singen? Ja. Ist das Buch gut? Ja, sehr gut.*)
- tetszés, illetve nem tetszés kifejezése (*Das ist gut. Das ist toll. Das ist super. Das ist nicht gut.*)
- dolgok, személyek megnevezése, rövid/egyszerű jellemzése (*Das ist meine Mutter. Das ist schön.*)
- igenlő vagy nemleges válasz kifejezése (*Ja. Nein.*)
- tudás, illetve nem tudás kifejezése (*Keine Ahnung! Ich weiß. Ich weiß nicht.*)
- nem értés megfogalmazása (*Ich verstehe das nicht.*)
- visszakérdezés kifejezése nem értés esetén (*Wie bitte?*)
- alapvető érzések kifejezése (*Ich bin froh/traurig.*)
- utasítások értelmezése és azokra történő reakció kifejezése (*Komm hier bitte! Lies den Text!*)

- kívánság kifejezése (*Ich möchte.*)
- kérés és arra történő reakció kifejezése (*Kannst du mir helfen? Ja, natürlich. Ja, gerne. Nein, leider nicht. Einen Tee, bitte!*)
- kínálás, illetve javaslat és arra történő reakció kifejezése (*Noch ein Stück Kuchen? Möchtest du einen Tee? Ja, bitte. Ja, gerne. Nein, danke.*)
- meghívás és arra történő reakció kifejezése (*Kommst du mit? Ja, gerne. Nein, leider nicht.*)
- javaslat és arra reagálás (*Gehen wir heute ins Kino! Gute Idee!*)

4.4. Tevékenységformák (4. osztály)

- egyéni munka pármunka
- kooperatív technikák csoportmunka
- drámajáték eljátszása
- csoport
- forgószínpad
- frontális osztálymunka
- miniprojektek
- szóbeli utasításra adott testi válasz
- autentikus dalok, versek, kiszámolók, játékok, mesék, történetek feldolgozása, eljátszása
- kereszttantervi kapcsolatokhoz fűződő tevékenységek (rajzolás, színezés, hajtogatás, daltanulás, mérés, csoportosítás, mozgásos játékok)

5. Értékelés

A tanulói teljesítmények értékelésének három célja van:

- visszajelzést nyújtani az előírt tananyagban elért előrehaladásról, az erős és gyenge pontokról;
- a tanulók nyelvtanulási motivációját fenntartani és tovább erősíteni;
- hozzájárulni reális önértékelésük kialakításához.

Mivel az élő idegennyelvek tantervfelepítése eltér a többi műveltségi terület követelményrendszerétől, a tananyagot, a fejlesztési követelményeket és a teljesítményt nem lehet táblázatban egymás mellé rendelni.

Ebben az életkorban még a pozitív megerősítés hoz eredményt, ellenkező esetben bezárkóznak a gyerekek a beszéd elől, és kialakulnak a felnőtteknél oly jól ismert gátlások. Az értékelő, gyakorló feladatok megoldásánál nem hagyjuk még magára a gyermekeket. Inkább verbális dicsérettel, piros ponttal, képekkel (pl. mosolygó arcokkal, „hangulatjelekkel”); jutalmazuk.

Nem a nagy mennyiségű anyagon van a hangsúly, hanem a kevesebb, de alaposabb elmélyítés a cél. A megértés ellenőrzésére a rajzolás, összekötés, bekarikázás, kiválasztás a módszer.

Az optimális ütemű fejlődéshez, fontos az egyéni képességek figyelembe vétele, a differenciálás is.

Értékeléskor a gyakorlás során alkalmazott tevékenységeket használjuk, és a tanulók értékelése folyamatosan történik. Legalább minden hónapban kapnak visszajelzést az előrehaladásról, hogy megértsék, miben és hogyan fejlődhetnek tovább.

Az értékelés történhet csoportban, párban vagy egyénileg, a gyakorláshoz hasonlóan. A gyengébb teljesítményt nyújtó gyerekeknek több alkalmat biztosítunk arra, hogy fejlődésükről számot adjanak.

A teljesítmények értékelésekor is fontos alapelv: ne a nyelvről való tudást, hanem a nyelvi készségeket, a használható nyelvtudást fejlesszük és értékeljük.

5.1. Ellenőrzés, értékelés a 4. osztályban

Ebben az életkorban is első sorban a primer készségek fejlesztése a legfontosabb, ezért az ellenőrzés, értékelés középpontjában is a *hallott szöveg értéke* áll. Fejlődését az órai utasítások és a cselekvésre épülő játékos feladatok teljesítéséből követhetjük nyomon.

A *beszéd* a néhány szavas válaszoktól (igen, nem, név, szín, szám stb.), a memorizált, elemezetlen nagyobb egységek használatáig terjed (köszönés, mondóka, körjáték, dal).

Az *olvasás és az írás* bevezetése fokozatosan történik. Az értékelésnél az olvasási technika és másolás helyességét vizsgáljuk.

A *szóbeli értékelés és ellenőrzés formái:*

- Rövidebb tanulói megnyilvánulások, hozzászólások értékelése

Az *írásbeli értékelés és ellenőrzés formái:*

- írásbeli házi feladat,
- önellenőrző feladatlap,
- feladatlap.

Félévkor és év végén érdemjegyet kapnak a tanulók, ami önértékeléssel kiegészíthető.

6. A fejlesztés célja és a továbbhaladás feltételei 4. osztályban

6.1. A fejlesztés céljai - 4. osztályban

A 4. évfolyamon az idegennyelv-tanítás elsődleges célja a tanulók idegen nyelvi kommunikatív kompetenciájának megszilárdítása. További fontos célkitűzése, hogy felkeltse a tanulók érdeklődését a nyelvek tanulása és a más nyelveket beszélő emberek és kultúrájuk megismerése iránt. A nyelvvel való játékos és örömteli foglalkozás, a kezdeti sikerek és a motiváló tanári visszajelzés segítenek a tanulóknak abban, hogy megmaradjon és erősödjön ösztönös tudásvágyuk és tanulási kedvük, bátran használják a rendelkezésükre álló nyelvi eszközöket, növekedjen önbizalmuk, fejlődjön önismeretük és önértékelésük. Mindez elengedhetetlen a nyelvtanulás hosszú távú eredményessége szempontjából.

Gyermekkorban a nyelvtanulás a természetes nyelvvelsajátítás folyamataira épül. A tanulók életkori sajátosságainak és fejlettségi szintjüknek megfelelő, érdekes, értelmes és kihívást jelentő tevékenységekben vesznek részt. A célnyelven elhangzó információk megértéséhez támaszkodnak a világról szerzett ismereteikre és tapasztalataikra, amelyek egyrészt segítik a nyelvtanulást, másrészt annak tartalmi révén tovább mélyülnek és bővülnek. Az anyanyelv elsajátításához hasonlóan az idegen nyelv elsajátítása is minden esetben kontextusba ágyazva, konkrét beszédhelyzetek során történik, amelyekben a verbális és a nonverbális elemek természetes egységet alkotnak. Utóbbiak a nyelvtanulás kezdetén különösen fontosak, hiszen a megfelelő nyelvi eszközök hiányában segítik a beszédhelyzet értelmezését, illetve a beszédszándék megvalósítását. A nyelvtanulás kezdő szakaszában a tanulók tanórai beszédének természetes része a magyar nyelvű kérdés és válasz is, amelyet visszajelzéseként, megerősítésként használnak a tanár következetes célnyelv-használatával párhuzamosan.

Az idegen nyelvvel való korai ismerkedés középpontjában, ebben a szakaszban, a hallott szöveg értése és a szóbeli interakció együttes fejlesztése áll. A készségfejlesztés során a tanulók megismerkednek az alapvető nyelvtanulási stratégiákkal, amelyek elengedhetetlenek ahhoz, hogy a későbbiekben önálló nyelvtanulóvá váljanak.

Az idegen nyelv tanítása a tantárgy jellegéből adódóan kiválóan alkalmas arra, hogy hozzájáruljon a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott nevelési célok eléréséhez és a kulcskompetenciák fejlesztéséhez. Utóbbiak közül kiemelten fontos az idegen nyelvi kommunikációnak az anyanyelvi kommunikációhoz, a szociális kompetenciához, az esztétikai-művészeti tudatossághoz és kifejezőképességhez, illetve a hatékony tanuláshoz való kapcsolódása. Az anyanyelven elsajátított ismeretek, készségek és stratégiák támogatják az idegen nyelv tanulását, míg a nyelvtanulás eredményei pozitívan hathatnak az anyanyelvi tudatosság alakulására. A szociális kompetencia területén a kultúrák közötti hasonlóságok és különbségek felfedezése segíti a tanulókat abban, hogy nyitottá váljanak saját kultúrájuk és a célnyelv kultúrája iránt. Az idegennyelv-oktatás során alkalmazott, a tanulók együttműködését ösztönző munkaformák és tevékenységek hozzájárulnak a tanulók szociális érzékenységének fejlesztéséhez. Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség területén az idegennyelv-tanításban építeni lehet arra, hogy a tanulók életkori sajátosságaikból adódóan szeretnek játszani, rajzolni, festeni, énekelni, táncolni, és örömmel vesznek részt változatos művészeti tevékenységekben. A művészeti ágakkal való aktív kapcsolat gazdagítja a tanulók

érzelmi világát. A hatékony tanulást az idegen nyelvvel való foglalkozás által ösztönzi, hogy a tanulók elsajátítsanak néhány alapvető nyelvtanulási stratégiát, és megteszik az első lépéseket idegen nyelvi teljesítményük értékelése útján.

Minden készséghez fejlesztéséhez szükség van egy előzetes tudásra. Ez az iskolán kívül és az iskoláztatás során szerzett tapasztalatok, ismeretek, készségek, személyes és szociális kompetenciák, tanulási képességek, a tanuló természetes kíváncsisága, idegennyelvi-tanulás iránti motivációja.

A tanulók a kezdő szakasz végére elért nyelvi szintje KER szintben nem adható meg.

6.1.1. Hallott szöveg értése

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai:

A tanuló követi a nonverbális elemekkel támogatott és egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott célnyelvi óravezetést.

A tanuló megérti az osztálytermi tevékenységekre vonatkozó, nonverbális eszközökkel támogatott, rövid és egyszerű tanári utasításokat.

Megérti az ismert témákhoz kapcsolódó, egy-egy szóból, rövid mondatból álló kérdéseket és kijelentéseket.

Felismeri rövid, egyszerű szövegekben az ismerős szavakat, fordulatokat, és képes ezekből a lehetséges tartalomra következtetni.

A fejlesztés tartalma:

Nonverbális elemekkel támogatott és egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott célnyelvi óravezetés megértése (pl. osztálytermi rutincselekvések, a közös munka megszervezése, eszközhasználat).

Rövid és egyszerű, az osztálytermi tevékenységekre vonatkozó, nonverbális eszközökkel támogatott tanári utasítások megértése (pl. rajzos, játékos feladatok, manuális tevékenységek, mozgásos, játékos tevékenységek: körjáték, ritmusjáték, szerepjáték, bábjáték, árnyjáték, társasjáték).

Ismert témákhoz kapcsolódóan elhangzó, egy-egy szóból, rövid mondatból álló kérdések és kijelentések megértése (pl. közvetlenül a tanuló személyére, családjára, szűkebb környezetére, mindennapi szükségleteire, tevékenységeire vonatkozó kérdések, illetve válaszok).

Az életkornak megfelelő, ismert témakörökhöz kapcsolódó, rövid, egyszerű autentikus szövegek bemutatásának aktív követése, a tanult nyelvi elemek felismerése a szövegekben, a szöveg lényegének kiszűrése a megértést segítő mozgásos, játékos feladatok segítségével.

Tanári ösztönzésre a hallott szövegeket kísérő nonverbális elemekre (pl. képek, képsorok, tárgyak, testbeszéd, hangleyjtés) és a beszédhelyzetre való egyre tudatosabb támaszkodás a szövegértés során.

A nyelv hangzásvilágának, zenéjének megismerése, megkülönböztetése az anyanyelv (játékos formában esetleg más nyelvek) hangzásvilágától és zenéjétől.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások:

Gyermekdalok, gyermekversek, mondókák, képekkel illusztrált mesék és történetek, kisfilmek, animációs filmek, gyermekeknek szóló egyéb hangzó anyagok, tanárral, tanuló társakkal, vendégekkel folytatott rövid párbeszéd, tanári beszéd.

6.1.2. Szóbeli interakció

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai:

A tanuló aktívan és örömmel vesz részt az interakciót igénylő tevékenységekben. Beszédszándékát egyszerű nyelvi eszközökkel fejezi ki, szükség szerint nonverbális elemekkel támogatva.

Tud a számára ismert témákról egyszerű kérdéseket feltenni, illetve a hozzá intézett kérdésekre egyszerű nyelvi eszközökkel reagálni.

A tanuló minta alapján rövid párbeszédet folytat társaival a tanult témákról. Részt vesz rövid, egyszerű szövegek közös előadásában. Törekszik a célnyelvi normához közelítő kiejtés, intonáció és beszédtempó elsajátítására.

A fejlesztés tartalma:

Nonverbális elemekkel (pl. gesztusokkal, mimikával, hanglejtéssel, intonációval, képek, tárgyak segítségével) támogatott mondanivaló kifejezése egyszerű nyelvi eszközökkel, azaz egy-egy szóval, rövid mondattal.

Ismert témákhoz vagy osztálytermi szituációkhoz kapcsolódó, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre, kérésekre, felszólításokra való reagálás egyszavas válaszokkal, cselekvéssel.

Ismert témákhoz vagy osztálytermi szituációkhoz kapcsolódó konkrét, egyszerű kérdések feltevése.

Ismert témákhoz kapcsolódó egyszerű nyelvi eszközöket és nonverbális elemeket tartalmazó rövid párbeszéd eljátszása társakkal.

Dalok, mondókák, mesék, történetek előadásában, gyermekjátékokban való aktív részvétel; nonverbális elemekkel támogatott, közösen mondott szövegekbe, mesemondásba való bekapcsolódás ismert szavak, kifejezések, nyelvi fordulatok ismétlésével.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások:

Gyermekdalok, gyermekversek, mondókák, mesék, mozgással kísért rövid cselekvéssorok, kérdések, rövid párbeszéd, néhány mondatos leírások.

6.1.3. Összefüggő beszéd

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai:

A tanuló elmond rövid, egyszerű szövegeket. Társaival közösen előad egyszerű szöveget, párbeszédet, tanári segítséggel. Számára ismert témákról, a környezetében előforduló tárgyakról, élőlényekről, eseményekről beszél röviden, összefüggően, nonverbális elemekkel támogatva.

A tanuló bemutatja munkáját egyszerű nyelvi eszközökkel. Törekszik a célnyelvi normához közelítő kiejtés, intonáció és beszédtempó elsajátítására.

A fejlesztés tartalma:

Gyermekirodalmi mű, mondóka, vers, dal, mese stb. közös vagy önálló előadása (pl. zenei kísérettel vagy bábjáték formájában) társak, másik tanulócsoport, osztály, szülők vagy tanárok részére.

Tanult cselekvéssor (pl. egyszerű tornagyakorlat, öltözködés) elmondása képek segítségével vagy mozgással kísérve.

Nonverbális elemekkel támogatott, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott szerepjáték előadása társakkal, megfelelő gyakorlás, felkészülés után.

Saját vagy csoportban létrehozott alkotás, tárgy egyszerű nyelvi eszközöket, fordulatokat tartalmazó, rövid bemutatása (pl. mesekönyv készítése, kiállítása és szóbeli bemutatása). Tanári

példa és autentikus hangzóanyag hallgatása és együttmondása után közös vagy önálló ismétlés; a kiejtés, intonáció, hangsúly, ritmus játékos gyakorlása (pl. hangerő vagy hangszín változtatásával, érzelmek kifejezésével, ritmushangszerek vagy mozgás kíséretével).

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások:

Gyermekdalok, gyermekversek, mondókák, mozgással kísért rövid történetek, cselekvéssorok, mesék, leírás (pl. tanulói munka bemutatása).

6.1.4. Olvasott szöveg értése

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai:

A tanuló elmond rövid, egyszerű szövegeket. Társaival közösen előad egyszerű szöveget, párbeszédet, tanári segítséggel. Számára ismert témáról, a környezetében előforduló tárgyakról, élőlényekről, eseményekről beszél röviden, összefüggően, nonverbális elemekkel támogatva.

A tanuló bemutatja munkáját egyszerű nyelvi eszközökkel. Törekszik a célnyelvi normához közelítő kiejtés, intonáció és beszédtempó elsajátítására.

A fejlesztés tartalma:

Gyermekirodalmi mű, mondóka, vers, dal, mese stb. közös vagy önálló előadása (pl. zenei kísérettel vagy bábjáték formájában) társak, másik tanulócsoport, osztály, szülők vagy tanárok részére.

Tanult cselekvéssor (pl. egyszerű tornagyakorlat, öltözködés) elmondása képek segítségével vagy mozgással kísérve.

Nonverbális elemekkel támogatott, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott szerepjáték előadása társakkal, megfelelő gyakorlás, felkészülés után.

Saját vagy csoportban létrehozott alkotás, tárgy egyszerű nyelvi eszközöket, fordulatokat tartalmazó, rövid bemutatása (pl. mesekönyv készítése, kiállítása és szóbeli bemutatása). Tanári példa és autentikus hangzóanyag hallgatása és együttmondása után közös vagy önálló ismétlés; a kiejtés, intonáció, hangsúly, ritmus játékos gyakorlása (pl. hangerő vagy hangszín változtatásával, érzelmek kifejezésével, ritmushangszerek vagy mozgás kíséretével).

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Gyermekdalok, gyermekversek, mondókák, mozgással kísért rövid történetek, cselekvéssorok, mesék, leírás (pl. tanulói munka bemutatása).

6.1.5. Íráskészség

A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai:

A tanuló észreveszi az anyanyelvén, illetve a német nyelven történő írás közötti különbségeket.

A tanuló ismeri német nyelv ábécéjét.

Különböző nyelvi tevékenységek során lemásol, illetve leír rövid szavakat, mondatokat.

Bekapcsolódik írást igénylő játékos nyelvi tevékenységekbe.

A fejlesztés tartalma:

Játékos írásbeli feladatok készítése és megoldása a szavak szintjén (pl. keresztrejtvény, szókereső, "szerencsekerék", tárgyak, képek részeinek felcímkézése, rímpárok alkotása, szógyűjtés).

Képes IKT eszközökön nyelvi applikációk (pl. Kahoot, Quizlet, Google Űrlapok) használatára, ezeken egyszerűbb nyelvi feladatok megoldására német nyelven.

Játékos írásbeli feladatok készítése és megoldása a szószerkezetek, rövid mondatok szintjén (pl. képregény rajzolása, s ezekhez szövegbuborékok írása; tárgyak, képek részeinek felcímkézése,

üzenőfal létrehozása, IKT eszközök segítségével is.).

Játékos írásbeli feladatok készítése és megoldása a szöveg szintjén (pl. mesekönyv, kiskönyv összeállítása, rímek, egyszerű versikék írása, képeslap, meghívó írása, egyszerű társasjáték tervezése, szabályainak megfogalmazása tanári segítséggel).

Ismert szavakat tartalmazó nyelvi fordulatok (pl. rímpárok) felfedezése és minta után való önálló alkotása.

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások

Egyszerű hétköznapi témájú írott szövegek a szavak, kifejezések, egyszerű mondatok és rövid szövegek szintjén.

6.2. A továbbhaladás feltételei - 4. osztály

Hallott szöveg értése

A tanuló megért

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott rövid kérést, utasítást, arra cselekvéssel válaszol;
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott rövid kérdést.
- követi a nonverbális elemekkel támogatott és egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott célnyelvi óravezetést;
- megérti az osztálytermi tevékenységekre vonatkozó, nonverbális eszközökkel támogatott, rövid és egyszerű tanári utasításokat;
- megérti az ismert témákhoz kapcsolódó, egy-egy szóból, rövid mondatból álló kérdéseket és kijelentéseket;
- felismeri rövid, egyszerű szövegekben az ismerős szavakat, fordulatokat, és képes ezekből a lehetséges tartalomra következtetni.

Beszédkésztség

Szóbeli interakció

A tanuló

- aktívan és örömmel vesz részt az interakciót igénylő tevékenységekben;
- beszédszándékát egyszerű nyelvi eszközökkel fejezi ki, szükség szerint nonverbális elemekkel támogatva;
- tud a számára ismert témákról egyszerű kérdéseket feltenni, illetve a hozzá intézett kérdésekre egyszerű nyelvi eszközökkel reagálni;
- minta alapján rövid párbeszédet folytat társaival a tanult témákról;
- részt vesz rövid, egyszerű szövegek közös előadásában;
- törekszik a célnyelvi normához közelítő kiejtés, intonáció és beszédtempó elsajátítására.

Összefüggő beszéd

A tanuló

- elmond rövid, egyszerű szövegeket;
- társaival közösen előad egyszerű szöveget, párbeszédet, tanári segítséggel;
- számára ismert témákról, a környezetében előforduló tárgyokról, élőlényekről, eseményekről beszél röviden, összefüggően, nonverbális elemekkel támogatva;
- bemutatja munkáját egyszerű nyelvi eszközökkel;

- törekszik a célnyelvi normához közelítő kiejtés, intonáció és beszédtempó elsajátítására.

Olvasott szöveg értése:

A tanuló

- észreveszi az anyanyelven, illetve a tanult idegennyelven történő olvasás közötti különbségeket;
- képes ismert szavak néma olvasására és megértésére, valamint tanári minta után a szavak helyes felolvasására;
- képes rövid szöveg közös megismerése és feldolgozása után az önálló olvasására;
- bekapcsolódik olvasást igénylő játékos nyelvi tevékenységekbe;
- követi az ismert témákról elhangzó szöveg írott változatát;
- felfedezi az ismert szavakat és kifejezéseket idegen forrásban;
- megtapasztalja az önálló célnyelvi olvasás élményét.

Íráskészség

A tanuló

- észreveszi az anyanyelven, illetve a tanult idegennyelven történő írás közötti különbségeket;
- ismeri az adott nyelv ábécéjét;
- különböző nyelvi tevékenységek során lemásol, illetve leír rövid szavakat, mondatokat;
- bekapcsolódik írást igénylő játékos nyelvi tevékenységekbe.

6.3. Minimum követelmény a 4. osztály végére

Beszédképesség:

- A tanuló képes legyen egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre való reagálásra.
- Képes legyen egyszavas válaszokat adni saját adataival kapcsolatban (név, életkor).
- Képes legyen egyszavas válaszokat adni eldöntendő kérdésekre.
- Képes legyen röviden bemutatkozni (név, cím, születésnap, lakcím, telefonszám)
- Bekapcsolódjon és tevékenyen részt vegyen az órai játékokban, cselekvésekben.
- Ismerje a mindennapi üdvözlési és búcsúzási formákat.
- Aktívan részt vegyen dalok, mondókák előadásában, gyermekjátékokban.
- Ismerje a tanult témakörök szavait: bemutatkozás, köszönés, színek, számok 1000-ig, állatok, iskola, család, járművek, testrészek, gyümölcsök.

Beszédértés:

- Felismerje és végrehajtsa a hallott utasításokat.
- A tanult szavak tartalmát különböző módokon (mozgás, hang, rajz) meg tudja jeleníteni.
- Képes legyen mondókákat, rövidebb verseket, meséket elmondani, adott esetben mozgással kíséni.

Olvasáskészség:

- Ismerje fel a tanult szavak írott alakját.
- Már ismert, rövidebb szövegeket tudjon viszonylag helyes kiejtéssel olvasni.

Íráskészség:

- Ismerje és tudja leírni a német abc-t.
- Ismerje és tudja leírni a tipikus német betűket: ä, ß

- Képes legyen önállóan egyszerű mondatokat létrehozni.
- Kevés tévesztéssel tudjon lemásolni, egyszerűbb mondatokat, rövidebb szövegeket.

7. Források:

- **Oktatási Hivatal, Az élő idegen nyelv tantárgy kerettanterve az 1-4. évfolyamok számára (2020.)**

https://www.oktatas.hu/koznevelas/kerettantervek/2020_nat/kerettanterv_alt_isk_1_4_ev/

(letöltés: 2020. április 25.)

- **Raabe Klett Kiadó Budapest, Helyi tanterv a korai idegen nyelvi nevelésre (1–3. évfolyam) Javaslat. Német nyelv (2020.)**

https://klett.hu/download/helyi_tanterv_nemet_2020_Hallo_Anna.pdf

(letöltés: 2020. április 25.)

- **Oktatási Minisztérium, IDEGEN NYELVI PROGRAM AZ 1-3. ÉVFOLYAM SZÁMÁRA, Ajánlás a 6-9 éves korosztály idegennyelv-tanításához (2004.)**

http://www.nefmi.gov.hu/letolt/vilagnyelv/idegen_nyelvi_program_20040910.pdf

(letöltés: 2020. április 25.)